

Tanácsülés Sándorfalván

Sándorfalva nagyközségi közös tanács tegnap, csütörtökön délután ülésezett, és az előterjesztések után megvitatta és elfogadta a közrend, közbiztonság helyzetéről szóló beszámolót. A testület megállapította, hogy a bűncselekmények megelőzésének érdekében a társadalmi szervek is sokat tettek, és a közrend, a közbiztonság szilárd. A társadalmi tulajdon védelmében a hatóságok felhívták a gazdaságvezetők figyelmét — ott, ahol erre szükség volt —, hogy a hiányosságokat, lazaságokat szüntessék meg, számolják fel.

Az ifjúsági törvény végrehajtásáról is tájékozódott a testület. Sándorfalván és Dócon több mint 1500 a 15–30 éves korosztályhoz tartozók aránya. A fiatalok letelepítése érdekében a korábbi években több intézkedést is hozott a tanács. Rendszeresen osztottak az építőknak családház-helyes portát, ezzel is kedvet adva a letelepedéshez. A munkahelyi körülmények is jobbakká váltak, mint a korábbi esztendőben. Am a fiatalok döntő többsége naponta Szegedre jár dolgozni. A szórakozási lehetőségek korlátozottak, és a tanács ezen a helyzeten szeretne mielőbb változtatni. A művelődési házat most újították fel, de az intézmény még így sem tud megfelelni a kulturált szórakozási igényeknek. A tanácsülésen szó volt a gyermekintézmények helyzetéről, egy 75 férőhelyes óvodát idén szeptemberben, 6 tantermes iskolát pedig jövőre adnak át rendeltetésének.

Örömmel számoltak be arról, hogy nemcsak az iskolák, hanem a helyi üzemek, szövetkezetek vezetői is sokat tesznek a fiatalok "életre" való felkészítésé-

ben, a pályaválasztásban. Üzemlátogatásokat szerveznek, és így próbálják megszerettetni a tizenévesekkel a különböző szakmákat. A továbbtanulás minden gazdasági egységnél biztosított, azonban a fiatalok nem élnek kellőképpen a támogatással. Megállapította a tanács, hogy a fiatalok nagy része aktívan bekapcsolódik a szocialista munkaversenybe, ily módon segítve a gazdasági feladatok teljesítését. Sándorfalván és a társközségben, Dócon, a különböző társadalmi szervek, gazdasági egységek nem kampányzerűen hajlítják végre az ifjúsági törvény határozatait, hanem rendszeresen törődnek a fiatalokkal, s így a törvény a hétköznapi életben gyakorlati lett. Ezzel a summázattal értékelte végül is a testület a beszámolót.

Családi hét vége

A Juhász Gyula Művelődési Központ rendezvényprogramjának e heti eseményeiről szombaton és vasárnap várják a családokat, gyerekeket, fiatalokat és felnőtteket. A programokkal a szabad idő hasznos eltöltésének lehetőségét szeretnék biztosítani a művelődési központ munkatársai. Holnap, szombaton délelőtt 10 órától árnújratékos bábbemutatót rendeznek a kicsiknek. (A kiskakas guémánt fél krajcárja). A bábkészítés rejtelmibe Tamás János vezeti be a gyerekeket. Ugyanekkor agyagbábokat is csinálhatnak Fábri Judit keramikus vezetésével. Délután 3 órakor kezdődik a farsangi karnevál jelmezzaversennyel.

Elismerés – jogászoknak

A Magyar Jogász Szövetség megyei szervezete elnökségének ülésén, amelyen egyebek közt elfogadták idei munkatervüket, dr. Kemes Béla, a megyei szervezet elnöke átadta dr. Antalffy György, dr. Cséka Ervin és dr. Pólay Elemér tanszékvezető egyetemi tanároknak, dr. Habermann Gusztáv, dr. Jeddő Károly, dr. Kup László nyugdíjas ügyvédeknek, dr. Basch Béla nyugdíjas vállalati jogtanácsosnak és dr. Szilágyi György tanácsos osztályvezetőnek a Jogász Szövetség 30 éves tagságot elismerő jubileumi emlékérmét. A szövetségben végzett munkájukért dr. Dabig Erzsébet és dr. Molnár László jutalomban részesültek.

Pék mester, akit megszerettek

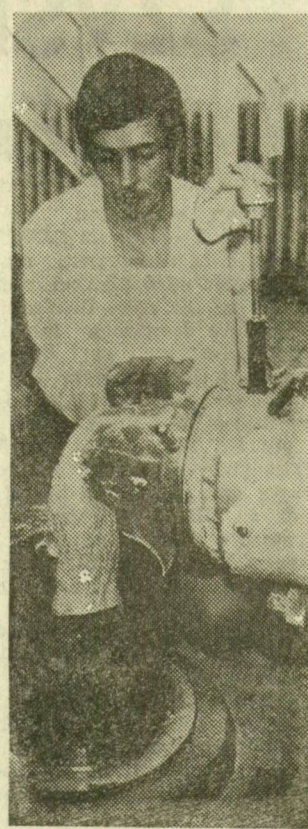
Előbb hitetlenkedve fogadtam a hírt, miszerint az elmúlt ítéletidőben a 18 éves pék a hóbénította Domaszékről gyalog vágott neki a bizonytalannak, a szinte lehetetlennek, hogy beérjen a Tavasz utcai kenyérgyárba — éjszakai műszakra. Jó, jó, köszönöm, hogy szóltak, majd megpróbálok valahogy „elsütni” a sztorit — hebegtem. A történet végül is nem „sült” el akkor. Nem tudom miért, talán valóban magam sem hittem igazát, fontosságát, vagy a sok-sok viharos információ degradálta az ifjú tettét? Lehet. Egy tény: azóta is a fejemben motoszkál a történet, s belső kényszer vitt a fiatal munkáshoz, Kiri Imréhez.

Nem találok. Délutános. Sebaj! Addig is megtudok valamit a régen kapós mesterség mai hogyanjáról.

Az üzemvezető, Bodó Ferenc tart szóval: keveseket vonzó szakma, bár mostanság egyre többen választják ezt élethivatásnak. Pár éve csupán négyen-öten tanultak péknek, most viszont húsz-egynéhányan ismerkednek a kenyérsütés fortélyaiival. Gyárban és tanműhelyben gyakorolnak a tanulók. Az előbbi természetesen a korszerű nagyüzemi (és nagy tömegű) kenyérgyártásban segít eligazodni, az utóbbi pedig a klasszikus munkafolyamatok ismeretét adja. Kerestük őket óráber alapján számítjuk. Az „őregek” 6–7 ezret, a néhány éves szakmunkás 4–5 ezret talál a borítékban.

És a munkakörülmények? Meleg van. Néha túlfűtött is az, monotonia, egyforma mozdulatok, három műszak, nincs szabad szombat, kéthetente kötelező éjszakaizás. A péknek a háromnapos ünnep csak egy.

Elbeszélgettük az időt. Műszakváltás után magas, sűrűn ködös, szürkén szürkén vár.

Kamaszkori ügyfelelenséggel nyújt kezét. Úgy érzem, Kiri Imre magában felsőhajt: az elején már túl vagyok. Szimpatikus a megilletődöttsége, nyilván életében először ad interjút. Önmagáról kell beszélnie, arról, amit maga diktálta kölessegítudattal egyszerű-termetesen tett.

Igaz, kemény idő volt, de úgy éreztem, emiatt nem maradhatok otthon. Meg kell csinálni a váltást. Talán nem is gondoltam át, hogy milyen útnak vágok neki — magyarázkodik.

Megténné még egyszer?

Persze! Van már tapasztalatom. Különbösen is édesapámmal jöttem, őt a meteorológiai állomáson várták.

— Mennyit gyalogoltak?
— Kocsival már mértem, így pontosan tudom: a tanyánktól 18 kilométer a gyár. Most kevesebb volt, mert a repülőtéren felvett egy kocsit.

— Tanyán él, otthon is akad munka bőven. Egyáltalán hogyan lett pék?

— Furcsán. Pályaválasztási könyvben találtam ezt a szakmát. Teljesen ismeretlen volt előttem, hiszen még a faluban sincs pék. Talán a munka rejtélyessége vonzott, nem tudom, most már mindegy.

— Megbánta?

— Ah, dehogyan. Szeretem, amit csinállok, csak azt sajnálom, hogy nem tanítottak meg kemencébe vetni kenyert. Majd ellesem valahol, ha kell.

— A hasonló korúak diszkóznak, lányok körül legyeskednek, magát a gyár szigorú munkarendje mindentől elzárja.

— Ez igaz, de akkor is be kellett járnom Szegedre, amikor még a Fodorba (értsd: Fodor József Élelmiszeripari Szakmunkásképző) jártam, és otthon is a munkához szoktam. A ház körül segíték szüleimnek. Vetni ugyan nem tudok, de értek a kistraktorhoz, s apám szerint ez nekik nagy segítség.

— A sok és fegyelmezett munkáért adott fizetés elég vagy kevés?

— Elég kevés. De le ne írja, nem akarok megbánni senkit. Tényleg elég meg akarok! Egyelőre elég meg akkor is, ha felét a benzin-kutsnak adom. Állattartással lényegesen többet keresnek, de ez biztos megélhetési lehetőség.

Az üzemvezetője mondta: elkönyveltük, hogy nem jön, ilyen időben nem is jöhet. A munkát már átszerveztük, amikor betoptam. Szégyen, vagy nem, kicsit meghatódtam, mikor megláttam az Imrét.

Ács S. Sándor

Tudósítások a múzeumból

Bordás Ferenc emlékezete

1982. december 28-án hunyt el Budapesten dr. Bordás Ferenc orvos, festő- és grafikusművész. Ele-tének utolsó évtizedeiben a főváros lakója volt, de azok az évek, amelyek emberi, szakmai és művészeti formálását meghatározták. Szegedhez kötődtek, így joggal nevezhetjük őt szegedi művésznek. Hihetetlen munkabírása lehetővé tette, hogy az élet legkülönbözőbb területein álljon helyt.

1911. január 22-én született Temesvárott, de iskoláit már Szegeden végezte. Szülei a raikészségére korán felfigyeltek, az első művészeti irányítást rajztanárától, Devich Sándortól kapta. Fiatal medikusként érezte magában az erőt arra, hogy egy időben két urat is szolgáljon, a Medicinát és a Művészetet. A körülmények szerencsés összejárására folytán Aba-Novák Vilmos abban az időben festette Szegeden. Élete fő művei közé tartozó freskóit, és a szegedi fiatalok vezére Budav György akkor metszette fába java alkotásait. Az egyikőtől a festés technikáit, a másiktól a fametszését tanulhatta meg. A bécsi grafikus, Hubert Woyty-Wimmer, szegedi tartózkodása alkalmával tovább fejlesztette grafikai ismeretét. Szeged ezekben az években az európai kisgrafikaélet egyik fókuszusa volt, ahol Európa-szerte ismert műgyűjtők tevékenykedtek. A kisgrafika, amely a legközvetlenebb kapcsolatot tudta létesíteni művész és megrendelő között. Szegeden is kezdett divatba jönni, és a fiatal medikus nemcsak kifejezési formára talált, hanem szűkös anyagi helyzetének javító eszközére is. Az ex libris — egy nemzetközi találkozó né-

szérűvé vált megfogalmazása alapján — utlevél a barátsághoz. Bordás Ferenc hamar jutott külföldi megrendelőkhoz is, neve ismertté vált holland, osztrák, olasz gyűjtők körében. A világháború ezeket a baráti kapcsolatokat szétzilálta. Mint katonaoorvos került a frontra, majd hadifogságba. A művészethez fűződő szálak azonban ezekben a keserves években sem szűntek meg, az alkotó kedvet nem lehetett elnémítani. A hadifogságból való szabadulása után 1947-ben Székesfehérvárról folytatja orvosi tevékenységét, de visszatért a fametsző vésőhöz is. Pár év múlva Budapesten vállalt állást. Most már nemcsak fametszetek, rézkarcok (kisgrafikák és képgrafikák) kerülnek ki keze alól, hanem akvarellek, olajfestmények is.

Megalakult az ex libris-egyesület nemzetközi szövetsége, két évenként kongresszusokra gyűltek össze a művészek és kisgrafika-barátok, mind megannyi alkalom arra, hogy az alkalmi kiállításokon Bordás Ferenc művészi erényeit csillogtathassa. Megbecsülésére jellemző a vele foglalkozó írások, kiadványok hosszú sora. Még 1953-ban Luigi Servolini a magyar fametszőművészetéről írott könyvében elsősorban vele foglalkozik, majd portugál, dán folyóiratok cikkei, a budapesti ex libris-kongresszus évkönyvének tanulmánya, szovjet, dán és magyar kiadású mappák szereznek újabb híveket művészetének. A firenzei Képzőművészeti Akadémia tiszteletbeli tagsága és a magyar képzőművész szövetség tagsága is jelzik megbecsülését. A ha-

zai és külföldi kiállítások hosszú sorából ki kell emelni a malborki (Lengyelország) biennálék meghívásait, a Csepel Galéria 1977. évi kiállítását, ahol a nagyközönség először láthatta Bordás Ferenc különleges festőtechnikával készült képeit és a japán kiállításokat. Ezeknek a festményeknek a hazai értékelése a jövő feladatai közé tartozik a Felsőköznap országában ez már évekkel ezelőtt megtörtént. A kortárs művészeink közül az ő munkáit fogadták a legnagyobb rokonszenvvel.

Dr. Bordás Ferenc festőművész és grafikus emlékkiállítását a Szegedi Móra Ferenc Múzeum és a Kisgrafika Barátok Körének szervezi csoportosítva rendezi a Horváth Mihály utcai Képtárban. A tárlatot február 26-án, vasárnap délelőtt 11 órakor dr. Supka Magdolna művészettörténész nyitja meg.

Semsey Andor

A bűnözésről és megelőzéséről

Legfőbb ügyési sajtótájékoztató

Hazánkban a közbiztonsági helyzet továbbra is jó, annak ellenére, hogy az 1983-as bűnügyi statisztika adatai többnyire a bűnözés bővülését jelzik, e növekvés visszaszorítására társadalmi mértékben kell hatékonyabban tenni a bűnözők elleni fellépést, különösen a bűnözés okainak feltárásával, lehetőségeinek szűkítésével, illetve felszámolásával — ezek voltak a legfontosabb gondolatok annak a sajtótájékoztatónak, amelyet csütörtökön tartott dr. Szi-jártó Károly, a Magyar Népköztársaság legfőbb ügyésze, a Legfőbb Ügyészség fővárosi, Markó utcai székházában. Dr. Szi-jártó Károly közölte, hogy a Belügy- és az Igazságügyi Minisztériummal közösen előterjesztést készítenek a Minisztertanácsnak a bűnözés megelőzését szolgáló

hatékony intézkedések érdekében. 1983-ban az országban több mint 150 ezer bűncselekmény vált ismertté, s ez az adat a megelőző évihez képest 8,4 százalékos növekedést mutat. A bűncselekmények közül 46 ezer tartozott a súlyosabb megítélésű — s egyben szaporodó — bűntettek közé; százötven volt a vétség; a közrenddel és a közbiztonsággal összefüggő bűncselekmények száma — így az állam elleni bűncselekményeké, az izgatásában, a robbanóanyagokkal, robbantó szerrel, löfegyverrel vagy löszerrrel való viszályozásoké — csökkent és viszonylag ritkán fordult elő tiltott határátlépés, köz- és magánokirat-hamisítás, viszályozás okirattal.

Dr. Szi-jártó Károly hangsúlyozta, hogy a leghatásosabb büntetőjogi eszközök alkalmazása mellett is emelkedhet a bűncselekmények száma, ha laza a munkaerőpiac, ha a javak elosztásában, a létfeltételek alapulásaiban, a társadalmi, gazdasági fejlődésben egyenlenségek, igazságtalanságok alakulnak ki, vagy szaporodnak a kedvezőtlen jelenségek. Az ügyeskedők tömegesebb megjelenése, a tisztességtelen munkával szerzett jövedelem gyors emelkedése, a munka nélküli jövedelem, a spekuláció vagy éppen a csúszópénz terjedése és az ilyen jelenségeket megújító társadalmi közömbösség mindveszélyesebbé válhat, ha tendenciája erősödik. Ezekkel szemben a társadalmi védekezés kialakítása csak konkrét és hatékony intézkedésekkel lehet eredményes.

A legfőbb ügyész elmondta, hogy nemcsak a bűncse-

lekmények száma nőtt, hanem a bűnelkövetőké is, mégpedig 8 százalékkal: 1983-ban 83 324-en követtek el bűncselekményt. Egyharmaduk büntetést előéletű és csaknem 15 százaléuk viszályos. Csaknem 19 ezer személynél játszott szerepet bűncselekményeik elkövetésében az alkoholfogyasztás, az alkoholos állapot.

Kitért a legfőbb ügyész arra, hogy a gazdálkodó szervezeteknél, egyes esetekben előfordul, hogy a magasabb jövedelműségeket tisztességtelen haszonra törekvéssel, meg nem engedett mértékű áruk alkalmazásával, vagy a gazdálkodás szabályainak másféle megsértésével akarják elérni.

Az ilyen, elítélendő vállalati magatartás elleni fellépés egyik hatékony eszköze a gazdasági bírság: lehetőség van a tisztességtelenség elérését előny vagy az okozott kárt legalább 30 százalékkal meghaladó bírságot kiszabni. 1981-ben 15, 1982-ben 21, 1983-ban már 35 esetben került sor gazdasági bírság indítványozására, tavaly 13 ügyben a Legfőbb Ügyészség kezdeményezte ilyen bírság kiszabását.

A bűnözés struktúrájának arányaiban változatlan összetevői a közlekedési bűncselekmények. Számuk tavaly nőtt, megközelítette a 19 500-at.

Nagy kategóriája az össz-bűnözésnek az erőszakos és garázda jellegű bűncselekmények, ezek száma tavaly 17 százalékkal nőtt, körülbelül 16 ezer volt. Ezen belül a legszembetűnőbb — mintegy 20 százalékkal — az erőszakos nemi bűncselekmények, a garázdaságok, a rablások, a kifosztások száma növekedett.

Hallottuk...

...hogy az Ifjúsági Ház által meghirdetett Ismerkedés a személyi számítógéppel című tanfolyam iránt rendkívül nagy az érdeklődés. Középiskolások, gyári osztályvezetők, tudományos kutatók — közel 200-an keresték meg a szervezőket, akik egy 30 tagú csoportot képzésért tervezték.

Havas Zoltántól, a ház igazgatójától megtudtuk, nem érte fölkeszűletlenül őket a sok jelentkezés. Gyorsan intézkedtek, s egy helyett négy csoportot indítanak február 27-től, hétfőtől. A 120 résztvevő 8 foglalkozáson sajtóíthatja el a megfelelő

programszerkesztési szemléletet, valamint a Basic típusú — nálunk is kapható — személyi számítógép programozási alapismereteit. Egy-egy találkozó (hétfői, szerdai, csütörtöki napokon délután 5-től, szombatoként délelőtt 9-től) szakemberek tartanak elméleti előadásokat, amelyek után minden alkalommal konzultációk, gyakorlati órák következnek. Megnyugtató hírünk mindazoknak, akik a négy csoport egyikébe sem juthattak. Az első tanfolyam befejeztével újat indítanak.

— mag —